

DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de către Întreprinderea mixtă „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată și Ana Șalaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ana Șalaru împotriva Întreprinderii mixte „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Întreprinderea mixtă „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată, a fost casată hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea pretenției cu privire la încasarea penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, iar în rest hotărârea a fost menținută,

constată:

La 11 iulie 2019 Ana Șalaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Cristal Clean” SRL cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin contractul nr. 13/12 din 01 iunie 2012 a fost angajată în funcția de maistru în cadrul ÎM „Cristal Clean” SRL, activând în această funcție până la data de 10 martie 2017, lună în care pârâtul a decis să nu mai activeze, eliberându-i carnetul de muncă fără indicarea motivelor referitoare la demisie, fără achitarea plăților de eliberare și a plăților pentru concediile nefolosite.

A menționat că, la 27 decembrie 2018, la domiciliul său, s-a prezentat din partea pârâtului, Ion Rusu, care a obligat-o să semneze cererea de eliberare din

funcție, după care i-a înmănat carnetul de muncă, în care era indicată data eliberării din funcție - 10 martie 2017, iar data la care s-a efectuat înscrierea în carnet se poate confirma prin expertiză grafoscopică.

A afirmat că, începând cu anul angajării, anul 2012 și până în anul 2017 - anul eliberării, nu a beneficiat de concediile anuale, angajatorul motiva prin faptul că, nu are cine lucra, iar la data eliberării din funcție nu a beneficiat de aceste plăți prevăzute de lege.

A notat că, de mai multe ori pârâtul a fost somat ca să-i achite plățile cuvenite, dar i se răspundea că nu sunt bani, deși în contract era indicat un salariu, dar, de fapt, ea și ceilalți angajați primeau alt salariu. Astfel, înțelegând că toate plățile erau calculate în baza contractului, era de acord, numai să-i fie plătită ca să nu plece cu nimic după atâția ani de muncă continuă.

A invocat reclamanta că, conform extrasului din contul personal eliberat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, potrivit clasificatorului nr.101 „persoana care activează conform CIM”, codul nr. 153 „concediul de boală” și codul nr. 160 „concediul anual”, ea nu a beneficiat de concediu anual de la angajare până la eliberare, beneficiind doar de câteva concedii de boală.

A declarat că, la 12 martie 2019 a expediat pârâtului o cerere, iar la 04 aprilie 2019 a primit răspuns, prin care i-a fost comunicat că, toate plățile i-au fost achitate și nu sunt restante.

A specificat că, la 17 aprilie 2019 a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă, solicitând achitarea compensației pentru concediile nefolosite pentru anii 2012-2017 și a indemnizația de concediere, dar nu a primit nici un răspuns.

A susținut că, prin acțiunile ilegale ale angajatorului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care-l estimează la suma de 50 000 de lei.

A solicitat încasarea din contul pârâtului a compensației unice în caz de încetare a contractului individual de muncă, a indemnizațiilor de concediu pentru anii 2012-2017 în sumă de 18697,67 de lei, a penalității pentru neachitarea în termen de indemnizațiilor de concediere, a sumei de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei Ana Șalaru și-a modificat și concretizat pretențiile de mai multe ori, solicitând într-un final, încasarea din contul ÎM „Cristal Clean” SRL a indemnizațiilor de concediu pentru anii 2012-2017 în sumă de 18697,67 de lei, a penalității pentru neachitarea în termen a indemnizațiilor de concediere în sumă de 15949,13 lei, a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Ana Șalaru a fost admisă parțial și au fost încasate de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 18697,67 de lei, cu titlu de indemnizații de concediu anual neplătite pentru anii 2012-2017, suma de 15949,13 lei, cu titlu de penalitate de întârziere, suma de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 39646,80 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1139,40 de lei.

La 20 noiembrie 2020 ÎM „Cristal Clean” SRL a declarat apel nemotivat, iar la 18 ianuarie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către ÎM „Cristal Clean” SRL, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor cu privire la încasarea penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost încasată de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 3365,58 de lei, cu titlu de penalitate de întârziere. A fost respinsă integral pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 07 iunie 2021 ÎM „Cristal Clean” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel în partea admerii acțiunii este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel a apreciat critic probele aduse de către ÎM „Cristal Clean” SRL, prin care se atestă lipsa restanțelor la drepturile salariale față de Ana Șalaru.

A menționat că, potrivit procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2020-00656 din 14 septembrie 2020, inspectorul din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii a concluzionat că, nu există restanțe la drepturile salariale ale intimatei, în special asupra compensației pentru concediul nefolosit. Totodată, inspectorul a comunicat că, intimata a beneficiat și i s-a achitat compensația pentru concediul nefolosit pentru o perioadă de 105 zile la momentul încetării raporturilor de muncă, alte restanțe recurenta nu are. Concomitent, inspectorul a specificat că, prin ordinul nr.04C din 01 septembrie 2015 intimatei i s-a acordat concediu anual de odihnă în perioada 01 septembrie 2015-28 septembrie 2015.

Astfel, a declarat că, toate aceste probe atestă faptul că, recurentul și-a executat obligațiile, iar acțiunea înaintată de către intimată este neîntemeiată

A susținut că, instanțele de judecată au omis și au neglijat aprecierea corectă și obiectivă a acestor probelor și s-au bazat doar pe declarațiile intimatei.

La 01 iulie 2021 Ana Șalaru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la intimat a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel în partea pretenției cu privire la încasarea penalității de întârziere, deoarece instanța de apel incorect a stabilit că, penalitatea urmează a fi încasată pentru ultimele 180 zile, or, Codul muncii nu prevede la acest capitol careva termeni de prescripție.

A menționat că, în speță sunt aplicabile prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, care obligă angajatorul de a repara prejudiciul cauzat persoanei ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci.

A considerat că, instanța de apel greșit a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece fapta ilicită a angajatorului prin neachitarea plăților cuvenite s-a adevărit, prejudiciul produs salariatului s-a adevărit, legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu este certă, iar argumentarea instanței de apel precum că, faptul suportării suferințelor morale nu a fost probat, o consideră neîntemeiată.

Prin referința depusă la 02 august 2021 ÎM „Cristal Clean” SRL a solicitat declararea recursului ca inadmisibil sau respingerea acestuia ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 13 octombrie 2021 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ana Șalaru neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către ÎM „Cristal Clean” SRL întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, conform contractului individual de muncă nr. 13/12 din 01 iunie 2012, Ana Șalaru a fost angajată în funcția de maestru în cadrul ÎM „Cristal Clean” SRL, cu salariul de 3500 de lei lunar.

Ulterior, prin acordul adițional nr. 01/04-2016 din 01 aprilie 2016 la contractul individual de muncă nr. 13/12 din 01 iunie 2012, salariul primit de către Ana Șalaru a fost majorat la 4000 de lei lunar.

Conform ordinului ÎM „Cristal Clean” SRL nr. 03 D din 09 martie 2017 Ana Șalaru a demisionat din funcția deținută, în baza cererii depuse la 25 februarie 2017, conform art. 85 alin. (1) din Codul muncii, începând cu 10 martie 2017.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care pe parcursul judecării cauzei a fost concretizată, Ana Șalaru a solicitat încasarea din contul ÎM „Cristal Clean” SRL a indemnizațiilor de concediu neplătite pentru anii 2012-2017 în sumă de 18697,67 de lei, a penalității pentru neachitarea în termen a indemnizațiilor de concediere în sumă de 15949,13 lei, a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 18697,67 de lei, cu titlu de indemnizații de

concediu anual neplătite pentru anii 2012-2017, suma de 15949,13 lei, cu titlu de penalitate de întârziere, suma de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 39646,80 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1139,40 de lei, iar în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către ÎM „Cristal Clean” SRL, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor cu privire la încasarea penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral și pronunțând în această parte o nouă hotărâre, prin care a încasat de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 3365,58 de lei, cu titlu de penalitate de întârziere și a respins integral pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

La caz, se reține că, instanțele judecătorești, încasând de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 18697,67 de lei, cu titlu de indemnizații de concediu anual neplătite pentru anii 2012-2017, au menționat că, conform extrasului din cont, eliberat de către Casa Națională de Asigurări Sociale pe numele Anei Șalaru, ultima a beneficiat doar de achitarea salariului, dar nu și de concedii anulate în perioada vizată, nefiindu-i achitate nici indemnizațiile cuvenite în acest sens (f. d. 13-16).

Totodată, instanțele judecătorești au mai menționat că, la materialele dosarului nu au fost prezentate probe, care ar justifica că, ÎM „Cristal Clean” SRL a achitat Anei Șalaru indemnizațiile de concediu neplătite pentru anii 2012-2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, instanțele judecătorești greșit au încasat de la ÎM „Cristal Clean” SRL în beneficiul Anei Șalaru suma de 18697,67 de lei, cu titlu de indemnizații de concediu anual neplătite pentru anii 2012-2017.

Conform art. 112 alin. (1) din Codul muncii, dreptul la concediu de odihnă anual plătit este garantat pentru toți salariații.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul muncii, tuturor salariaților li se acordă anual un concediu de odihnă plătit, cu o durată minimă de 28 de zile calendaristice, cu excepția zilelor de sărbătoare nelucrătoare.

Conform art. 119 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, în caz de suspendare (art.76 lit. e) și m), art.77 lit. d) și e) și art.78 alin.(1) lit. a) și d)) sau încetare a contractului individual de muncă, salariatul are dreptul la compensarea tuturor concediilor de odihnă anuale nefolosite.

La materialele dosarului a fost anexat răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii nr. 414 din 14 septembrie 2020, din care rezultă că, în urma efectuării controlului inopinat a comunicat că, în temeiul cererii personale din 20 august 2015, prin ordinul nr. 04C din 01 septembrie 2015, Anei Șalaru i-a fost acordat concediu anual de odihnă în perioada 01 septembrie 2015-28 septembrie 2015 (28 zile calendaristice), iar indemnizația de concediu a fost calculată corect și i-a fost achitată în luna noiembrie 2015.

De asemenea, din răspunsul enunțat rezultă că, la încetarea contractului individual de muncă, Anei Șalaru i-a fost calculată și achitată compensația pentru concediul nefolosit pentru 105 zile calendaristice, conform prevederilor art. 119 alin. (1) din Codul muncii și Hotărârii Guvernului RM nr. 426 din 26 aprilie 2004 privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu, reieșind din salariul de 4000 de lei lunar. La moment, administrația ÎM „Cristal Clean” nu are datorii la plata compensației pentru concediile nefolosite (f. d. 136).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, din răspunsul enunțat rezultă cu certitudine că, la încetarea contractului individual de muncă, ÎM „Cristal Clean” SRL a achitat Anei Șalaru indemnizațiile de concediu neplătite pentru anii 2012-2017.

La caz, se mai reține că, pct. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului de Stat al Muncii, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 788 din 07 octombrie 2013 prevede că, una din funcțiile de bază ale Inspectoratului este exercitarea controlului de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și în domeniul migrației de muncă;

Iar, pct. 6 lit. c) din Regulamentul enunțat prevede că, în realizarea misiunii sale Inspectoratul de Stat al Muncii are următoarea atribuție: analizează riscurile, planifică și controlează respectarea dispozițiilor actelor normative în domeniul raporturilor de muncă referitoare la: contractul individual de muncă și contractul colectiv de muncă; timpul de muncă și timpul de odihnă; retribuirea muncii; normele de muncă; garanțiile și compensațiile ce decurg din relațiile de muncă; disciplina muncii; etc.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești nu au dat apreciere corectă răspunsului Inspectoratului de Stat al Muncii nr. 414 din 14 septembrie 2020 și greșit au concluzionat că, la materialele dosarului nu au fost prezentate probe, care ar justifica că, ÎM „Cristal Clean” SRL a achitat Anei Șalaru indemnizațiile de concediu neplătite pentru anii 2012-2017.

În contextul celor expuse, instanța de recurs consideră necesar de a respinge pretenția recurentei-reclamantă cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite pentru anii 2012-2017.

Totodată, instanța de recurs, ținând cont de faptul că, ÎM „Cristal Clean” SRL a achitat Anei Șalaru indemnizațiile de concediu neplătite pentru anii 2012-2017, conchide că, nu este temei pentru încasarea penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral și prin urmare, consideră necesar de a respinge și pretențiile recurentei-reclamante cu privire la încasarea penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Ana Șalaru, de a admite recursul declarat de

către ÎM „Cristal Clean” SRL, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Ana Șalaru împotriva ÎM „Cristal Clean” SRL cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral de respins.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ana Șalaru.

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea mixtă „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată.

Se casează integral decizia din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ana Șalaru împotriva Întreprinderii mixte „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge acțiunea depusă de către Ana Șalaru împotriva Întreprinderii mixte „Cristal Clean” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea indemnizațiilor de concediu neplătite și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic